

Diversiteit in het schoolbeleid

UITDAGING

De bevolking wordt almaar diverser en dat vertaalt zich ook in meer diversiteit op de schoolbanken. In sommige gemeenten en steden heeft meer dan 40% van de leerlingen wortels in migratie. Naast leerlingen met een andere culturele achtergrond zitten kinderen met een beperking of uit een kansarm milieu. Die diversiteit moet worden beantwoord met een inclusiebeleid.

Een inclusiebeleid vertrekt van een positief uitgangspunt vertrekt - diversiteit als meerwaarde - en werkt vandaaruit aan een taalbeleid waarbij meertaligheid gewaardeerd wordt, aan de betrokkenheid van alle ouders, aan de houding en attitudes van de leerkrachten, directies en schoolbesturen ten overstaan van diversiteit en aan een meer divers samengesteld leerkrachtenkorps. De gemeenten moeten mee deze kar trekken.

De gemeenten zijn ook zelf inrichtende macht van scholen. Vooral basisscholen zijn zeer belangrijk in een gemeentelijke context, omdat ze voor sociale cohesie zorgen. Spontaan groeien er contacten tussen ouders, wordt er informatie uitgewisseld, kunnen ouders bij het schoolgebeuren betrokken worden. Via het concept van brede school kunnen scholen hier nog een stap verder gaan en zo hun school openstellen voor buurtgerichte activiteiten, voor acties in de strijd tegen armoede, voor huiswerkbegeleiding etc. Actief omgaan met de diversiteit in de buurt draagt evenzeer bij tot sociale cohesie.

De gemeente heeft doorgaans ook structureel contact met de andere scholen in de gemeente. Ook langs dit kanaal dan dus gewerkt worden aan een positief diversiteitsbeleid. In meer algemene zin is het belangrijk dat gemeenten sociale voordelen niet alleen aan de eigen gemeenteschool toekennen, maar toegankelijk maken voor alle scholen op het gemeentelijk grondgebied.

VISIE BEWEGING.NET

Beweging.net pleit expliciet voor een inclusiebeleid waarbij diversiteit niet als een aparte uitdaging wordt beschouwd, maar de kern van het pedagogisch handelen vormt. Elke leerling moet zich welkom voelen op school, moet kansen krijgen om zich te ontplooiën. Meertaligheid wordt daarbij gezien als een meerwaarde, niet als een nadeel. Ook in het personeelsbeleid in scholen moet er meer aandacht komen voor diversiteit. De gemeentelijke scholen kunnen hierin mee het voortouw nemen door drempels, bv. het hoofddoekenverbod, weg te nemen en te zorgen voor een positief klimaat op school.

Geen enkele leerling mag het gevoel krijgen dat het anders bekeken en bejegend wordt. Geen enkele ouder mag het gevoel hebben niet au sérieux te worden genomen. Leerkrachten moeten uitgedaagd worden om met open geest naar de diversiteit in de klas te kijken en de positieve krachten te zien. Schoolbesturen en directies moeten uitgedaagd worden om leerkrachten met een allochtone achtergrond voor de klas te zetten. Op die manier krijgen leerlingen met een allochtone achtergrond positieve rolmodellen en wordt de kip-en-ei-discussie (we vinden geen leerkrachten met allochtone achtergrond, want er studeren er geen af) doorbroken.

SDGs

VOORSTELLEN

Diversiteit is het nieuwe normaal

Geen enkele gemeente kan er nog om heen. Diversiteit is het nieuwe normaal en in veel scholen spreken we zelfs van superdiversiteit, diversiteit binnen de diversiteit. Dringend tijd voor een positieve benadering van diversiteit op alle echelons. Via het flankerend onderwijsbeleid en via de LOP's moet het inclusiebeleid hoger op de agenda worden gezet.

Diversiteit in het leerkrachtenkorps

De gemeente kan haar eigen personeelsbeleid in de gemeentelijke school tegen het licht houden en een duidelijke beleidsoptie nemen om meer diversiteit binnen het leerkrachtenkorps te realiseren. Hierdoor kan de drempel naar allochtone ouders toe verlagen, kan de communicatie verbeteren en de ouderbetrokkenheid verhogen.

Goede praktijken rond ouderbetrokkenheid

Heel wat scholen hebben al goede ervaring met projecten en methodieken die specifiek gericht zijn op het verbeteren van de ouderbetrokkenheid. In plaats van het warm water zelf uit te vinden, kan de gemeente samen met de scholen op zoek gaan naar werkbare praktijken en deze ook in de eigen school introduceren.

Vorming rond sociale codes van leerkrachten aanbieden

Leerkrachten zijn zich niet altijd bewust van hun eigen vooroordelen t.a.v. leerlingen met een andere culturele achtergrond. Daarom is het van belang dat alle leerkrachten vorming krijgen rond cultuursensitief handelen, zodat ze de eigen sociale codes en deze van leerlingen met een andere afkomst beter leren begrijpen en zo beter les kunnen geven. De gemeente kan scholen financieel ondersteunen om intensieve en langdurige leer- en coachingstrajecten voor leerkrachten te organiseren.

Projecten ondersteunen

Stilaan ontstaan er projecten voor en door allochtonen, die gericht zijn op een betere ondersteuning van leerlingen in het onderwijs. Dat gebeurt door leerlingen en hun ouders meer inzicht te geven in ons onderwijssysteem, door hen via rolmodellen uit de eigen gemeenschap te stimuleren om het beste uit zichzelf te halen, door huiswerkbegeleiding en door coaching bij de studiekeuzebegeleiding. De gemeente kan deze projecten mee ondersteunen, door samenwerking met de gemeentelijke school en met de andere scholen te stimuleren.

Goede projecten ook structureel integreren in het schoolbeleid

Projecten zijn goed om te experimenteren en na te gaan wat werkt en wat niet werkt. Maar doordat projecten doorgaans tijdelijk zijn, wordt met de opgedane ervaring en kennis nadien te weinig gedaan. Projecten die hun nut hebben bewezen moeten geïntegreerd worden in het schoolbeleid.

Inzetten op kleuterparticipatie

Een goede schoolcarrière begint bij kwaliteitsvol kleuteronderwijs, waar kinderen al spelenderwijs de taal en competenties aanleren. Ze vormt een goede voorbereiding op de lagere school. Toch gaan zo'n 4% van de 4-jarigen niet naar de kleuterschool. De gemeenten, ook zij die niet in een LOP betrokken zijn, moeten meehelpen om de kleuterparticipatie te verhogen.